

ВВЕДЕННЯ

Страховання представляє собою вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних осіб та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів.

Законом України №5037-VI від 04 липня 2012 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення та спрощення процедури державної реєстрації земельних ділянок та речових прав на нерухоме майно», який набрав чинності 08 серпня 2012 року, було внесено зміни до статті 28 Закону України №3425-XII від 02 вересня 1993 року «Про нотаріат» та частини першої статті 7 Закону України №85/96-ВР від 07 березня 1996 року «Про страхування» щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса при вчиненні ним нотаріальних дій та здійсненні ним функцій державного реєстратора прав на нерухоме майно.

Згідно зі статтею 28 Закону №3425-XII для забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок вчиненої нотаріальної дії та/або іншої дії, покладеної на нотаріуса відповідно до закону, приватний нотаріус зобов'язаний до початку зайняття приватною нотаріальною діяльністю укласти договір страхування цивільно-правової відповідальності.

Пунктом 45 частини першої статті 7 Закону №85/96-ВР передбачено обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса.

Відповідно до частини другої статті 7 Закону №85/96-ВР для здійснення обов'язкового страхування Кабінет Міністрів України, якщо інше не визначено законом, встановлює порядок та правила його проведення, форми типового договору, особливі умови ліцензування обов'язкового страхування, розміри страхових сум та максимальні розміри страхових тарифів або методика актуарних розрахунків.

Постановою Кабінету Міністрів України №624 від 19 серпня 2015 року затверджено Порядок і правила проведення обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса, які визначають механізм проведення обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності приватних нотаріусів під час вчинення ними

нотаріальних дій та здійснення функцій державного реєстратора прав на нерухоме майно відповідно до Закону України №1952-IV від 0 липня 2004 року «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

Для здійснення певного виду обов'язкового страхування страховик повинен отримати відповідну ліцензію у встановленому законодавством порядку.

Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України №40 від 28 серпня 2003 року затверджено Ліцензійні умови провадження страхової діяльності.

Згідно пункту 2.24 Ліцензійних умов провадження страхової діяльності при здійсненні діяльності з обов'язкових видів страхування страховик зобов'язаний дотримуватись порядку та правил їх проведення, застосовувати форми типового договору, розміри страхових сум та максимальні розміри страхових тарифів або методику актуарних розрахунків, що встановлені Кабінетом Міністрів України.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про страхування

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 18, ст. 78)

*{Вводиться в дію Постановою ВР
№ 86/96-ВР від 07.03.96, ВВР, 1996, № 18, ст. 79}*

*{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 306/97-ВР від 04.06.97, ВВР, 1997, № 29, ст.191
№ 589/97-ВР від 21.10.97, ВВР, 1998, № 2, ст. 4
№ 684/97-ВР від 03.12.97, ВВР, 1998, № 11-12, ст.50
№ 312-XIV (312-14) від 11.12.98, ВВР, 1999, № 4, ст.35
№ 1489-III (1489-14) від 22.02.2000, ВВР, 2000, № 19, ст.143
№ 1642-III (1642-14) від 06.04.2000, ВВР, 2000, № 27, ст.213
№ 1807-III (1807-14) від 08.06.2000, ВВР, 2000, № 38, ст.318
№ 1937-III (1937-14) від 14.09.2000, ВВР, 2000, № 43, ст.366
№ 2056-III (2056-14) від 19.10.2000, ВВР, 2000, № 50, ст.436
№ 2245-III (2245-14) від 18.01.2001, ВВР, 2001, № 15, ст.73
№ 2664-III (2664-14) від 12.07.2001, ВВР, 2002, № 1, ст.1
№ 2665-III (2665-14) від 12.07.2001, ВВР, 2001, № 50, ст.262}*

*{В редакції Закону
№ 2745-III (2745-14) від 04.10.2001, ВВР, 2002, № 7, ст.50}*

*{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2775-III (2775-14) від 15.11.2001, ВВР, 2002, № 8, ст.62
№ 2893-III (2893-14) від 13.12.2001, ВВР, 2002, № 14, ст.96
№ 2921-III (2921-14) від 10.01.2002, ВВР, 2002, № 16, ст.114
№ 898-IV (898-15) від 05.06.2003, ВВР, 2003, № 38, ст.313
№ 980-IV (980-15) від 19.06.2003, ВВР, 2004, № 2, ст.6
№ 1414-IV (1414-15) від 03.02.2004, ВВР, 2004, № 19, ст.254
№ 1628-IV (1628-15) від 18.03.2004, ВВР, 2004, № 26, ст.362
№ 1971-IV (1971-15) від 01.07.2004, ВВР, 2005, № 1, ст.10
№ 1961-IV (1961-15) від 01.07.2004, ВВР, 2005, № 1, ст.1
№ 2288-IV (2288-15) від 23.12.2004, ВВР, 2005, № 6, ст.138
№ 2774-IV (2774-15) від 07.07.2005, ВВР, 2005, № 37, ст.447
№ 3201-IV (3201-15) від 15.12.2005, ВВР, 2006, № 13, ст.110
№ 230-V (230-16) від 05.10.2006, ВВР, 2006, № 49, ст.484
№ 357-V (357-16) від 16.11.2006, ВВР, 2007, № 2, ст.14
№ 997-V (997-16) від 27.04.2007, ВВР, 2007, № 33, ст.440
№ 1110-V (1110-16) від 31.05.2007, ВВР, 2007, № 44, ст.511
№ 107-VI (107-17) від 28.12.2007, ВВР, 2008, № 5-6, № 7-8, ст.78
- зміни діють по 31 грудня 2008 року
№ 251-VI (251-17) від 10.04.2008, ВВР, 2008, № 23, ст.214}*

*{Додатково див. Рішення Конституційного Суду
№ 10-рп/2008 (v010p710-08) від 22.05.2008}*

*{Офіційне тлумачення до Закону див. в Рішенні
Конституційного Суду
№ 27-рп/2008 (v027p710-08) від 03.12.2008}*

*{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 675-VI (675-17) від 17.12.2008, BBP, 2009, № 15, ст.192
№ 692-VI (692-17) від 18.12.2008, BBP, 2009, № 17, ст.236
№ 1392-VI (1392-17) від 21.05.2009, BBP, 2009, № 40, ст.578
№ 1447-VI (1447-17) від 04.06.2009, BBP, 2009, № 43, ст.638
№ 1617-VI (1617-17) від 24.07.2009, BBP, 2010, № 2-3, ст.11
№ 2289-VI (2289-17) від 01.06.2010, BBP, 2010, № 33, ст.471
№ 2367-VI (2367-17) від 29.06.2010, BBP, 2010, № 34, ст.486
№ 2756-VI (2756-17) від 02.12.2010, BBP, 2011, № 23, ст.160
№ 2850-VI (2850-17) від 22.12.2010, BBP, 2011, № 28, ст.252
№ 3138-VI (3138-17) від 15.03.2011, BBP, 2011, № 39, ст.393
№ 3205-VI (3205-17) від 07.04.2011, BBP, 2011, № 41, ст.413
№ 3236-VI (3236-17) від 19.04.2011, BBP, 2011, № 42, ст.435
№ 3565-VI (3565-17) від 05.07.2011, BBP, 2012, № 5, ст.34
№ 3925-VI (3925-17) від 18.10.2011, BBP, 2012, № 22, ст.218
№ 4212-VI (4212-17) від 22.12.2011, BBP, 2012, № 32-33, ст.413
№ 4270-VI (4270-17) від 22.12.2011, BBP, 2012, № 31, ст.384
№ 4391-VI (4391-17) від 09.02.2012, BBP, 2012, № 41, ст.491
№ 4452-VI (4452-17) від 23.02.2012, BBP, 2012, № 50, ст.564
№ 4652-VI (4652-17) від 13.04.2012, BBP, 2013, № 21, ст.208
№ 5037-VI (5037-17) від 04.07.2012, BBP, 2013, № 23, ст.224
№ 5090-VI (5090-17) від 05.07.2012, BBP, 2013, № 30, ст.344
№ 5204-VI (5204-17) від 06.09.2012, BBP, 2013, № 31, ст.369
№ 5410-VI (5410-17) від 02.10.2012, BBP, 2013, № 42, ст.586
№ 5459-VI (5459-17) від 16.10.2012, BBP, 2013, № 48, ст.682
№ 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012, BBP, 2014, № 5, ст.62
№ 5463-VI (5463-17) від 16.10.2012, BBP, 2014, № 4, ст.61
№ 406-VII (406-18) від 04.07.2013, BBP, 2014, № 20-21, ст.712
№ 1586-VII (1586-18) від 04.07.2014, BBP, 2014, № 33, ст.1162
№ 1702-VII (1702-18) від 14.10.2014, BBP, 2014, № 50-51, ст.2057
№ 124-VIII (124-19) від 15.01.2015, BBP, 2015, № 14, ст.96
№ 246-VIII (246-19) від 05.03.2015, BBP, 2015, № 22, ст.146
№ 901-VIII (901-19) від 23.12.2015, BBP, 2016, № 4, ст.44
№ 922-VIII (922-19) від 25.12.2015, BBP, 2016, № 9, ст.89}*

*{У тексті Закону слова «Комітет у справах нагляду за
страховою діяльністю» в усіх відмінках замінено словами
«Міністерство фінансів України» у відповідному відмінку
згідно із Законом № 1937-III (1937-14) від 14.09.2000}*

{У тексті Закону (крім пункту 29 частини першої статті 7 та статті 44) слово «громадянин» та слова «страхувальник-громадянин» у всіх відмінках і числах замінено відповідно словами «фізична особа» та «страхувальник — фізична особа» у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 997-V (997-16) від 27.04.2007}

{У тексті Закону слова «статутний фонд» в усіх відмінках і числах замінено словами «статутний капітал» у відповідному відмінку і числі № 2850-VI (2850-17) від 22.12.2010}

Цей Закон регулює відносини у сфері страхування і спрямований на створення ринку страхових послуг, посилення страхового захисту майнових інтересів підприємств, установ, організацій та фізичних осіб.

Дія цього Закону не поширюється на державне соціальне страхування.

Розділ I **ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

Стаття 1. Поняття страхування

Страхування — це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних осіб та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів.

Стаття 2. Страховики

Страховиками, які мають право здійснювати страхову діяльність на території України, є:

фінансові установи, які створені у формі акціонерних, повних, командитних товариств або товариств з додатковою відповідальністю згідно із Законом України «Про господарські товариства» (1576-12), з урахуванням того, що учасників кожної з таких фінансових установ повинно бути не менше трьох, та інших особливостей, передбачених цим Законом, а також одержали у встановленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності (далі — страховики-резиденти);

зареєстровані Уповноваженим органом відповідно до цього Закону та законодавства України постійні представництва у формі філій іноземних страхових компаній, які також одержали у встановленому поряд-

ку ліцензію на здійснення страхової діяльності (далі — філії страховиків-нерезидентів).

{Частина перша статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 357-V (357-16) від 16.11.2006; в редакції Закону № 2774-IV (2774-15) від 07.07.2005}

Страховиками-нерезидентами вважаються фінансові установи, що створені та мають ліцензію на провадження страхової діяльності відповідно до законодавства тих іноземних держав, у яких вони зареєстровані.

{Частина статті 2 в редакції Закону № 2774-IV (2774-15) від 07.07.2005}

Положення цього Закону, що застосовуються до страховиків-резидентів, застосовуються до філій страховиків-нерезидентів з особливостями, встановленими цим Законом.

{Частина статті 2 в редакції Закону № 2774-IV (2774-15) від 07.07.2005}

Забороняється здійснювати страхову діяльність на території України страховиками-нерезидентами, крім таких видів страхової діяльності:

виключно із страхування ризиків, пов'язаних з морськими перевезеннями, комерційною авіацією, запуском космічних ракет і фрахтом (включаючи супутники), у разі, якщо об'єктом страхування є майнові інтереси, пов'язані з товарами, які транспортуються, та/або транспортним засобом, яким вони транспортуються, та/або будь-яка відповідальність, що виникає у зв'язку з таким транспортуванням товарів; перестраховання;

страхове посередництво, таке як брокерські та агентські операції стосовно: перестраховання, виключно із страхуванням ризиків, пов'язаних з морськими перевезеннями, комерційною авіацією, запуском космічних ракет і фрахтом (включаючи супутники), у разі, якщо об'єктом страхування є майнові інтереси, пов'язані з товарами, які транспортуються, та/або транспортним засобом, яким вони транспортуються, та/або будь-яка відповідальність, що виникає у зв'язку з таким транспортуванням товарів;

допоміжні послуги із страхування, такі як консультаційні послуги, оцінка актуарного ризику та задоволення претензій.

{Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом № 357-V (357-16) від 16.11.2006; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1110-V (1110-16) від 31.05.2007}

В окремих випадках, встановлених законодавством України, страховиками визнаються державні організації, які створені і діють відповідно до цього Закону. У цьому разі використання слів «державна», «національна» або похідних від них у назві страховика дозволяється лише за умови, що єдиним власником такого страховика є держава.

З М І С Т

ВВЕДЕННЯ	3
— Закон України №85/96-ВР від 07 березня 1996 року «Про страхування»	5
— Постанова Кабінету Міністрів України №624 від 19 серпня 2015 року «про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса	52
— Указ Президента України №1070/2011 від 23 листопада 2011 року «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	64
— Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України №40 від 28 серпня 2003 року «Про затвердження Ліцензійних умов провадження страхової діяльності	86
— Судова практика розгляду цивільних справ, що виникають з договорів страхування (Верховний Суд України, узагальнення судової практики)	119

Примітка: закони, указ Президента України, постанова Кабінету Міністрів України, розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, узагальнення судової практики Верховного Суду України, які наведені в даному посібнику та додані до нього, використані з офіційних сайтів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Верховного Суду України.